

Preventivní program školy

Školní rok 2025/2026

Obsah

1. Charakteristika školy.....	3
2. Analýza současného stavu.....	3
3. Koordinace preventivních aktivit ve škole.....	4
4. Metodické učební materiály a další pomůcky.....	4
5. Cílová skupina – pedagogové.....	5
6. Cílená skupina – žáci.....	5
7. Cílová skupina – rodiče.....	8
8. Spolupráce s ostatními organizacemi a odborníky.....	8
9. Propagace školy.....	8
10. Způsob a pravidla hodnocení.....	9

Preventivní program školy vychází z Metodického doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb.

Cílem tohoto minimálního preventivního programu je připravit podmínky pro účinnou prevenci sociálně-patologických jevů (projevů rizikového chování). Věnovat se především vytváření sociálních dovedností u dětí s důrazem na komunikaci, řešení konfliktů, zvládání stresu, sebepoznání a sebehodnocení a nabídnout ve spolupráci s dalšími organizacemi a institucemi konstruktivní alternativu trávení volného času.

1. Charakteristika školy

Základní škola Březová je plně organizovanou školou s 1. – 9. ročníkem, kapacita školy činí 300 žáků. Součástí školy je školní družina s kapacitou 60 žáků, školní klub s kapacitou 50 žáků a školní jídelna s kapacitou 500 strážníků.

Vzhledem k demografickým a socioekonomickým podmínkám poskytujeme základní vzdělání bez zaměření na určitou vzdělávací oblast. Ve školním roce 2025/2026 probíhá výuka v 1. – 9. ročníku podle školního vzdělávacího programu s motivačním názvem „Všichni se tu známe jménem“. Škola vyučuje obor vzdělání 79-01-C/01 Základní škola. Zřizovatelem školy je městy Březová v okrese Opava.

V letošním školním roce navštěvuje školu 189 žáků a pracuje zde 16 pedagogů, 1 speciální pedagog, 3 asistentky pedagoga a 3 vychovatelky. Na naší škole jsou kromě běžných tříd i třídy specializované na výuku praktických činností, výtvarné a hudební výchovy, chemie, fyziky a přírodopisu, relaxační místnost a relaxační zóny. V areálu školy mají žáci k dispozici workoutové hřiště a multifunkční hřiště, která jsou kromě výuky využívána také veřejností. Materiálně-technické vybavení školy využívají zaměstnanci a také žáci školy. K dispozici mají internet a knihovnu. Žáci mohou využít nabídky volnočasových aktivit – kroužky.

Školu najdete v městysi Březová, 18 km jižně od Opavy, v nadmořské výšce 514 m n. m.

2. Analýza současného stavu

V loňském školním roce jsme zaznamenali klesající počet případů rizikového chování mezi žáky, zejména ve formě kyberšikany a nevhodného chování na sociálních sítích. Vzájemné vztahy mezi žáky i mezi žáky a pedagogy se zlepšily, což prospělo celkovému klimatu školy. Objevilo se několik případů nedostatečné empatie a respektu mezi spolužáky, které vedly ke konfliktům nejen ve škole, ale také na zastávkách autobusů a na veřejných místech v obci. Žáci se potýkali se zvýšenou mírou stresu, což může souviset s nevhodným chováním na sociálních sítích. Někteří žáci vykazovali známky nedostatku motivace k učení, což se projevovalo v poklesu školní úspěšnosti a větší absenci.

Ve školním roce 2025/2026 chceme reagovat na tyto problémy posílením komunikace mezi pedagogy, rodiči a žáky, a také zavedením nových preventivních programů zaměřených na rozvoj sociálních dovedností, zvládání stresových situací, emocionální inteligence a zdravého životního stylu.

K analýze současného stavu na škole v jednotlivých oblastech prevence budou použity formy dotazníků a interaktivních her, budeme vycházet z pozorování pedagogů a rozhovorů s žáky v rámci třídnických hodin.

Dlouhodobé cíle v rámci preventivního programu:

- diagnostika a nastavení klimatu ve třídách,
- realizace kvalitní odborné podpory žáků s podpůrnými opatřeními,
- zlepšování vztahů mezi třídními kolektivy,
- vytvoření kvalitních vztahů mezi pedagogy a žáky,
- zajištění kvalitního DVPP,
- vytvoření příjemné atmosféry ve škole pro všechny.

3. Koordinace preventivních aktivit ve škole

Za koordinace preventivních aktivit odpovídá školní metodik prevence ve spolupráci s třídními učiteli. V rámci své činnosti se podílí na přípravě preventivního programu školy a jeho realizaci ve škole. Spolupracuje s ředitelem školy, ostatními pedagogickými pracovníky, metodikem prevence v PPP a dalšími institucemi či organizacemi. Kompetence výchovného poradce, školního metodika prevence a speciálního pedagoga vycházejí z platné zákonné normy.

Koordinaci preventivních aktivit zajišťují:

- Mgr. Petr Očadlík – ředitel školy
- Mgr. Stanislav Mička – zástupce ředitele školy
- Ing. Renata Wagnerová – školní metodik prevence
- Mgr. Radek Čech – výchovný poradce
- Mgr. Libuše Králíková – speciální pedagog

Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené zejména na:

1. poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
2. sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,
3. prevenci školní neúspěšnosti,
4. kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
5. podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
6. podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
7. průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole,
8. včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,
9. předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
10. průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,
11. metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,
12. spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
13. spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

4. Metodické učební materiály a další pomůcky

Škola disponuje odbornou a metodickou literaturou zaměřenou na sociálně patologické jevy a jejich prevenci. Ve škole jsou nástěnky s tematikou rizikového chování, návykových látek, kyberšikany. Ve škole je schránka důvěry.

5. Cílová skupina – pedagogové

Snahou je vytvořit dlouhodobý a ucelený program prevence, který využije vše, co má škola k dispozici a co se už osvědčilo. Zaměříme se hlavně na práci učitelů v třídnických hodinách, na informovanost žáků v jednotlivých předmětech a také na pestrou nabídku volnočasových aktivit. Cílem je motivovat učitele, aby se aktivně zapojili ve výuce a také v rámci dalšího vzdělávání.

6. Cílená skupina – žáci

Důležitým výchovným prvkem je školní a třídní prostředí, ve kterém tráví žáci většinu času, proto žáci:

- jsou spoluvůrci tohoto prostředí: školní a třídní výzdoby, udržování pořádku,
- jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti,
- aktivně se podílejí na chodu školy (Žákovská unie, vytváření projektových dnů, organizace soutěží).

Cílem našeho programu pro žáky je vytvářet a upevňovat morální hodnoty, zvyšovat sociální kompetenci a rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebedestrukce, projevu agresivity a porušování zákona, a tak formovat jejich postoj ke zdravému životnímu stylu jako zásadní životní hodnotě a zvyšovat tak jejich odolnost vůči rizikovému chování. Cílem je žák odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku.

Z celé škály projevů rizikového chování žáků považujeme pro naši školu za důležité předcházet především:

- projevům agresivního chování, nedostatečné empatii a respektu mezi spolužáky,
- záškoláctví (i skrytému),
- šikaně, kyberšikaně,
- návykovým látkám – tabákové výrobky na školních akcích, alkohol,
- sebepoškozování, poruchám příjmu potravy,
- drobnému vandalismu,
- školním úrazům.

Za významné považujeme také rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- netolismu (závislost na virtuálních drogách – sociální sítě, počítačové hry, mobilní telefon, internetové služby),
- kriminality, delikvence,
- domácího násilí,
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
- ohrožování výchovy mládeže.

V rámci vzdělávací práce jsou realizovány specifické činnosti a hry zaměřené na osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj sociálně komunikativních dovedností žáků. Výchova ke zdravému životnímu stylu představuje součást vzdělávacího obsahu předmětu výchova ke zdraví a dále je řešena formou mezipředmětové návaznosti.

Výčet vybraných metod a postupů práce:

- výklad (poskytnutí informace),
- samostatná práce (výtvarné práce, slohové práce, eseje na dané téma, referáty atd.),
- besedy, diskuse, hry,

- činnosti zaměřené na osobnostní a sociální rozvoj dítěte,
- týmová spolupráce na tematických projektech,
- relaxační techniky,
- vytváření informačních letáků pro rodiče i žáky (např. o kyberšikaně, o závislostech).

Na 1. stupni se zaměříme na:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli,
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků,
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti,
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů,
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry,
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (např. formou sociálních her či modelových situací),
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říct „ne“,
- začlenění nových žáků do komunity třídy (zejména v 5. ročníku).

Na 2. stupni se zaměříme na jednotlivé ročníky:

6. ročník:

- další vzájemné poznávání spolužáků,
- budování pozitivních vztahů v třídním kolektivu s důrazem na kooperaci,
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem,
- stanovení pravidel soužití třídního kolektivu,
- vzájemnou pomoc, důvěru a respekt účastníků,
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – agrese, šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.

7. ročník:

Naše činnost musí reagovat na celou řadu změn, které přináší zátěžové situace v tomto náročném věkovém období. Rozvoj pubertálního období s celou řadou fyzických a psychických proměn je obdobím rizikovým pro nástup sociálně-patologických jevů.

Zaměříme se na:

- hlubší vzájemné poznávání účastníků,
- eliminaci verbálních i neverbálních projevů agresivity mezi spolužáky,
- prohlubování vztahů důvěry v žákovských kolektivech i mezi žáky a pedagogy,
- upevňování kolektivních vztahů s včasným záchytem nežádoucích projevů chování,
- trénink asertivního chování – s důrazem na obranu před manipulací, se schopností říct „ne“,
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí,
- zvládání náročných fyzických a duševních situací (např. stres, agresivita, manipulace),
- umění vyrovnat se s neúspěchem.

8. ročník:

- upevňování vztahů v komunitě třídního kolektivu a vrstevníků,
- odstranění asertivního chování a rozvoj schopnosti přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí,
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků,
- nácvik řešení zátěžových situací,
- sebepoškozování, poruchy příjmu potravy,

- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování),
- přehled životních rizik,
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.),
- modelové situace poskytující návody k řešení problémů.

9. ročník:

Naše činnost mapuje dosažené výsledky osobnostního a sociálního rozvoje, tyto postoje a dovednosti fixuje a využívá prvků předchozích programů.

Zaměříme se na:

- odstranění a eliminaci agrese mezi spolužáky,
- upevňování pozitivních vztahů v komunitě třídy,
- cílevědomé budování vzájemné důvěry mezi žáky i mezi žáky a učiteli,
- respektování názoru druhých,
- zážitkové aktivity,
- aktivity podporující příznivé klima ve třídě,
- integrace aktivit souvisejících s výukovými předměty (např. výchova ke zdraví).

Důležitou součástí působení na žáky budou představovat třídnické hodiny. Tyto se musí stát součástí výuky, nikoli mimořádnou událostí. Třídnické hodiny budou zařazovány minimálně jedenkrát měsíčně. Náplní třídnických hodin budou organizační záležitosti, diskuse o potřebách žáků, návrhy, připomínky, hodnocení přípravy na vyučování, vztahů ve třídě – dodržování třídnických pravidel, která si každá třída vytvořila na začátku školního roku. Nezastupitelnou roli v celém programu má kvalitní práce a pravidelný kontakt třídního učitele nejen v třídnických hodinách, který žákům pomáhá společně s dalšími pedagogy, výchovným poradcem a speciálním pedagogem řešit jejich školní i osobní problémy. Vhodnou součástí programu jsou sportovní a turistické aktivity.

Další aktivity:

- kulturní akce – divadelní představení, vánoční koncert, recitační soutěž, koncerty ZUŠ, besídka ke Dni matek, literární beseda,
- besedy a diskuse s odborníky – např. beseda pro žáky 9. tříd s okresní státní zástupkyní na téma trestní odpovědnosti, prezentace k volbě povolání pro žáky 9. ročníku, plánované besedy s významnými osobnostmi našeho regionu,
- další akce – dopravní výchova, LVVZ, školní výlety, exkurze, škola v přírodě, vědomostní soutěže, sportovní soutěže, olympiády, 72 hodin, Den Země,
- schránka důvěry (sdělování problémů – anonymně, možnost komunikace a dialogu s daným pedagogem),
- konzultační hodiny ŠMP a VP,
- individuální konzultace s pedagogem,
- nástěnka ŠMP s odkazy a dostupnými informacemi k dané problematice,
- práce žakovského parlamentu.

Volnočasové aktivity ve škole:

Volnočasové aktivity na základní škole představují důležitou součást výchovně-vzdělávacího procesu, protože podporují rozvoj zájmů, dovedností a sociálních vztahů žáků mimo rámec povinného vyučování:

- hodnotné využití času v době před odpoledním vyučováním (školní víceúčelové hřiště, zapůjčení míčů, stolní tenis, stolní fotbal, boxovací pytel, který žáci mohou využít k vybití přebytečné energie, možnost využívat počítačovou učebnu, klavír atd.),
- školní družina,
- školní klub,
- aktivity pod záštitou jiných organizací: ZUŠ Vítkov, SVČ Vítkov, SDH, TJ aj.,
- školní výlety,
- školní exkurze,
- kurzy dopravní a zdravotní výchovy,
- kurz pohybových aktivit v přírodě, LVVZ,
- spolupráce s místním duchovním p. Petrem Boháčikem a katechetkou p. Alenou Halamíčkovou.

7. Cílová skupina – rodiče

Jedním z důležitých kroků pro zajištění efektivity programu je informovanost rodičů žáků. Ta je zajištěna cestou třídních schůzek, individuálních pohovorů, spolupráci se SRPŠ a školskou radou.

SRPŠ je spoluorganizátorem doprovodných akcí a také orgán napomáhající dotvářet celkovou atmosféru školního prostředí. Důležitá je komunikace a kooperace při řešení problémů, ale také jejich předcházení prostřednictvím dialogu a konzultací.

8. Spolupráce s ostatními organizacemi a odborníky

Dle možností bude využíváno odborníků ze zainteresovaných institucí pro besedy a přednášky s žáky.

Jedná se o tyto instituce:

- Pedagogicko-psychologická poradna Opava, oblastní metodička prevence Mgr. Lucie Šimečková
- Speciálně pedagogické centrum Opava
- Městská policie Opava – seznámení s činností, pravomocemi, strážníkem pro oblast v okolí naší školy
- Policie ČR Opava
- Městský úřad Vítkov, OSPOD
- Hasičský záchranný sbor MSK
- Eurotopia.cz, o. p. s. Opava
- Krajská hygienická stanice Opava
- Státní zastupitelství Opava
- Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava
- Úřad práce Opava

9. Propagace školy

- spolupráce s lokálními či regionálním masmédiem,
- školní webové stránky,
- školní časopis „Březovský speciál“,
- školní facebook,
- Zpravodaj městyse Březová,
- nástěnka s fotografiemi ze školních akcí v místním obchodě.

10. Způsob a pravidla hodnocení

Hodnocení žáků se řídí dle Klasifikačního řádu školy.

Hodnocení preventivního programu je možné z hlediska kvalitativního (posouzení úspěšnosti dosažení stanových cílů) a z hlediska kvantitativního (počet dosažených akcí, počet žáků a zainteresovaných rodičů).

Další možnosti měření efektivity preventivního programu:

- formální, neformální rozhovory s žáky, pedagogy, rodiči,
- hodnotící dotazníky pořádaných akcí, zpětná vazba,
- sledování chování žáků ve vyučování, na školních výletech, akcích pořádaných školou nebo mimo školu,
- výtvarné práce, slohové práce, estetika tříd, společných prostor,
- získávání informací od rodičů, veřejnosti o chování žáků mimo školu,
- zhodnocení plánu preventivního programu,
- průběžná kontrola vedení školy.

V Březové dne 1. 10. 2025

Zpracovala: Ing. Renata Wagnerová

Příloha č. 1: Školní program proti šikanování

Příloha č. 2: Plán preventivních činností

Příloha č. 3: Důležité kontakty na veřejné instituce